
Π Α Δ Η Ε Σ   Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ι Σ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά τήν 10 ην
Δεκεμβρίου, 1972, ήμέραν ΚΥΡΙΑ-
ΚΗΝ καί ὥραν : 20.30 - 21.00'.

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ -
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν περασμένη Κυριακή, ἀγαπητέ μ υ Γιάγκο, πού μιλούσαμε
γιά τήν ἀστορική ἀθηναϊκή συνοικία τῆς Νεαπόλεως, τά 'Βεάρ-
χεια, μᾶς διέφυγαν μερικές χαρακτηριστικές λεπτομέρειες...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἴσως νά μή μᾶς διέφυγαν, μά δέν μᾶς πῆρε ἡ ὥρα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἶναι κι' αὐτό. θυμήθηκα λοιπόν μιᾶ οὐσιώδη παράλειψη : Τόν
Λάζαρο, περίφημο τύπο τῆς πλατείας τῶν 'Βεαρχείων ἐδῶ καί
ὀγδόντα χρόνια, στά 1890.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' αὐτός ὁ Λάζαρος τί ἦτανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἶχε ἐστιατόριο στήν πλατεῖα τῶν 'Βεαρχείων, ἕνα μεγάλο λαϊ-
κό ἐστιατόριο πού συνεκέντρωνε τόν φοιτητικό κόσμο, ἤ τουλάχιστον
δσους φοιτητάς κατοικοῦσαν στήν συνοικία τῆς Νεαπόλεως

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι ὅτι θά ἦτανε φίλος τῶν φοιτητῶν αὐτός ὁ Λάζαρος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φίλος βέβαια μά ἦτανε καί θῦμα τῶν φοιτητῶν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θῦμα, γιά ποιόν λόγο ; Γιά τά βερεσέδια πού δέν τοῦ πληρώνανε
βέβαια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλλον γιά τίς φάρσες πού τοῦ ~~αἰσ~~ κάνανε. Φάρσες ἱστορικές,
μά ὁ καημένος ὁ Λάζαρος τίς δεχότανε ὅλες μέ ἀνεξικακία καί
μέ χαμόγελο καί ἔλεγε : Παιδιά εἶναι, πρέπει νά βροῦνε κάτι
γιά νά διασκεδάσουν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μήπως θυμᾶσαι καμμιά ἀπ' αὐτές τίς φάρσες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἔχω ἀκουστά μία περίφημη ἱστορία σχετική μέ τήν πινακίδα
τοῦ ἐστιατορίου.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Αν εἶναι διασκεδαστική νά τήν ποῦμε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νομίζω πῶς εἶναι πολύ διασκεδαστική. Τί εἶχε τραβήξει αὐτή ταμπέλλα τοῦ ἐστιατορίου δέν περιγράφεται. Ὁ πρῶτος πού τοῦ μίλησε γιά τήν ταμπέλλα του ἦτανε ἕνας δημοσιογράφος νεαρός τότε, ὁ περίφημος Νικόλαος Σπανδωνῆς, διάσημος γιά τίς φάρσες πού ἐσκάρωνε δεξιὰ καί ἀριστερά. Αὐτός λοιπόν μιὰ μέρα τόν πλησίασε ἰδιαιτέρως καί τόν ρώτησε : Δέν μου λές Λάζαρε ποιός ἀγράμματος μπογιατζῆς σοῦ ἔκανε τήν ταμπέλλα τοῦ μαγαζιοῦ σου ; Γιατί κύριε Σπανδωνῆ ; "Ἐχει κανένα λάθος ; Καί ὁ Σπανδωνῆς, σοβαρώτατα τοῦ εἶπε : Ἡ λέξις εἶναι λανθασμένη. Τό ἐστιατόριον, εἶναι ἕνα μέρος μιὰ ἐστία οὗ τ ρ ῶ ε ι ὁ κόσμος , συνεπῶς πρέπει νά λέγεται : Ἐστιατρώειον... Τό τρω μέ ὠμέγα καί τό εἰ μέ ἔφιλον γιῶτα. Ἐστιατρώειον...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τό ἔχαφε αὐτό ὁ Λάζαρος ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν τό πολυχώνεφε, μά ὁ Σπανδωνῆς τοῦ εἶπε : Δέν μέ πιστεύεις ρώτησε τόν κύριο Παλαμᾶ, τόν κύριο Ξενόπουλο νά σοῦ ποῦνε...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κατάλαβα τί θά ἔγινε. Ὁ παλαμᾶς καί ὁ Ξενόπουλος, φίλοι τοῦ Σπανδωνῆ ἦτανε μιλημένοι ἀπ'αὐτόν καί ὅταν θά τοὺς ἐρώτησε ὁ Λάζαρος, θά συμφωνήσανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μάλιστα, ὁ Ξενόπουλος, τοῦ εἶπε : Μήν κοιτάζετε ἀγαπητέ μου κύριε Λάζαρε τί γράφουν στίς ἄλλες πινακίδες τῶν ἐστιατορίων. Ὁ κόσμος δυστυχῶς εἶναι ἀγράμματος καί ἡ λέξις ἔχει παραφθαρεῖ. Τό ὀρθόν εἶναι : Ἐστιατρώειον...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί ἀσφαλῶς ὁ Λάζαρος θά ἐπείσθηκε καί ἕνα μεσημέρι οἱ πελάτες του εἶδαν μι' καινούργια πινακίδα μέ κόκκινα κτυπητά γράμματα : Ἐστιατρώειον... Φαντάζομαι τήν συνέχεια... Οἱ πελάτες του Λάζαρου θά σχολιάσανε τό πρᾶγμα καί εἶναι γεγονός ὅτι μοιραστήσανε σέ δύο στρατόπεδα τοὺς ἐστιαποριστάς καί τοὺς ἐστιατρωειστάς...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάτι τέτοιο έγινε και τον τρελλάνανε τον χριστιανό που μιά μέρα παραφύλαξε κάποιον που περνούσε από τὰ 'Βεζάρχεια πηγαίνοντας στο σπίτι του στην όδον Στουρνάρα και τον ρώτησε : Και ξέρεις ποιός ήτανε αυτός Γιαγιο ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Που νά ξέρω ; Μήπως ήμουνα μπροστά έγω ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ήτανε ο περίφημος καθηγητής του Πανεπιστημίου ο Γεώργιος Μιστριώτης, ο όποιος έγινε έξω φρενών και εζπε : Οί βέβηλοι· Καταστροφείς και όλετήρες τής γλώσσης... 'Εστιατόριον αγαπητέ μου, έστιατόριον...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πολύ νόστιμο· 'Ο Μιστριώτης θά υπέθεσε ότι από αντίδρασι κατά τής καθαρευούσης, οί δημοτικισταί είχανε μεταβάλει τήν λέξι.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό γεγονός εζναι ότι ο Λάζαρος φώναζε τον έπιγραφοποιό και διόρυωσε για τρίτη φορά τήν πινακίδα του, άφου προσέθεσε και μιά λέξι : 'Εστιατόριον τό φοιτητικόν, για νά κολακεύση τήν πελατεία του· Τότε όμως έγινε άλλο έπεισόδιο... Μερικοί του πελάτες διεμαρτυρήθησαν : Γιατί κύρ' Λάζαρε δέν μας θέλεις πιά για πελάτες ; Πως δέν σας θέλω ; εζπε ο Λάζαρος· Μά άφου γράφεις : Τό φοιτητικόν, σημαίνει ότι έμας τούς άλλους που δέν εζμαστε φοιτηταί δέν μας θέλεις για πελατες·
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μή μου πής ότι έλλαξε για τετάρτη φορά τήν πινακίδα του ο Λάζαρος...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα φίλε μου, τήν έλλαξε για τετάρτη φορά, γιατί όσοι δέ ήτανε φοιτηταί, άπειλούσανε ότι δέν θά ξαναπατήσουνε στο μαζί του· Και άφου έκανε ένα συμβούλιο μέ μερικούς πελάτες το και φοιτητάς και από τούς μή φοιτητάς, άπεφάσισε να δώση στο έστιατόριό του τό ένομα τής γυναίκας του που λεγότανε 'Ερα
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σ'αυτήν τήν λύσι θά συμφωνήσανε όλοι φαντάζομαι· Δέν μπόρσαν να διαφωνήσουν· Τήν γυναίκα του τιμούσε ο χριστιανός· Και θά έμεινε πλέον ή πινακίδα : 'Εστιατόριον : 'Ερατώ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αμ'όέν έμεινε, γιατί τότε συνέβη τό πέμπτο καί τελευταίο κατατράκι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή, τί συνέβη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τά πράγματα στήν άρχή πήγαιναν καλά. 'Ο καταστηματάρχης καμαρωνε πού τό μαγαζί του εΐχε τό όνομα τής γυναίκας του, ή κυρία 'Ερατώ καμαρωνε περισσότερο φυσικά, μά ένα βράδυ κάποιος από τούς πελάτες του, πήρε ένα πινάλο καί έγγραφε ένα ΞΞ μπροστά από τό όνομα τής συζύγου του Λάζαρου καί έτσι διάβαζαν όλοι : 'Εστιατόριον Ξερατώ Ξ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βρέ τόν κακομύρη τόν Λάζαρο τί έπαθε. Τότε πιά θά έσβησε καί τό όνομα τής γυναίκας του καί έμεινε σκέτη ή λέξις 'Εστιατόριον.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι ακριβώς, "Όμως για πολλά χρόνια γελοούσαν οι άθηναίοι μέ τά παθήματα του Λάζαρου.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Όλα αυτά μās δείχνουν ότι οι παλαιοί άθηναίοι, εΐχανε διάθεση για χωρατά καί για φάρσες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι τόσο οι άθηναίοι, όσο ή έποχή εκείνη, ή έποχή ή άνέμελη, πού δέν εΐχε σιοτοσύρες καί πολλές φροντίδες

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Όπως τό μαρτυρούν καί τά τραγούδια τής 'Αθήνας, τά πολύ παλιά τραγούδια, όχι τά έρωτικά ή τά αισθηματικά, μά τά πειρακτικά τραγούδια, μέ τούς κωμικούς καί φιλοπαίγμονες στίχους

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Για νά μιλάς έτσι, κάποιο τραγούδι θά 'χης στό μυαλό σου.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Όπως δήποτε, ένα παλιό εϋθυμο τραγουδάκι : Είς τήν 'Αθήνα λέει - μιά φορά λέει...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βρέ πού τό θυμήθηκες ; Μπράβο Γιαγχο... Έχω χρόνια νά τό άκούσω αυτό τό κουτσομπολίστικο τραγούδι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νά λοιπόν μιά εύκαιρία νά τό άκούσης τώρα από τήν Κλειώ.

ΣΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Είς τήν 'Αθήνα λέει - μιά φορά λέει μέσ' τήν κουζίνα λέει - μιά κυρά, λέει πιάνει τήν δοϋλα λέει - άγκαλιά, λέει μέ πυροσβέστη πάνω στά φιλιά.

Εἰς τὴν Ἀθήνῃς γένε - μὴ γοργῶ γέει,
μὴ δὲ μὴ κουζίνα γέει - μὴ γὰρ γένε
πῶς τὴν δούλην γέει - ἀρμαγὰ γέει
μὴ πυροσβέστη πῶς οὐκ ἔπειτα

5.

Τὴ φασαρία λέει - παρευθὺς λέει,
καὶ ἡ κυρία, λέει - νὰ χαθῆς, λέει
διώχνει τὴν δούλα, λέει - καὶ μετὰ, λέει
τὸν πυροσβέστη ἐκείνη τὴν βουτᾶ.

Μιά πασαμάννα, λέει - παχουλή, λέει
σάν νταμιζάνα, λέει - στρογγυλή, λέει
εἶχε γιὰ λόγους, λέει - ἐθνικούς, λέει
δυσ, τρεῖς καὶ πέντε ἀγαπητικούς

Γιατί κοιτάζει, λέει - σοβαρά, λέει
παιδιά νὰ βγάξῃ, λέει - στήν σειρά, λέει
γιατί μὲ κάνει, λέει - τοκετό, λέει
πληθαίνει τῆς Πατρίδας τὸν στρατό.

Πόσες κυρίες, λέει - πονηρές, λέει
τίς εὐκαιρίες, λέει - γιὰ χαρές, λέει
τίς κυνηγᾶνε λέει - τακτικά, λέει
κι' ἀποζητᾶνε χάρδια ἐρωτικά.

Κι' ἐμεῖς οἱ ἄνδρες, λέει - οἱ φτωχοὶ λέει
μὲ τίς γαλιάντρες, λέει - προσοχή, λέει
γιατί δὲν κάνει, λέει - φυσικά, λέει
νὰ τὴ παθαίνωμε ἀπ' τὰ θηλυκά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναὶ Γιάγκο μου ἀγαπητέ. Νὰ ἕνα τραγουδάκι τελείως ἀνεύθυνο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί ἐννοεῖς λέγοντας ἀνεύθυνο;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Χωρὶς καμμιά πατρότητα. Οὔτε ξέρομε, οὔτε θὰ μάθωμε ποτέ
ποιὸς ἔγραψε κάποτε αὐτοὺς τοὺς εὐθυμοὺς στίχους καὶ ποιὸς
ἔκανε τὴν προσαρμογὴ τους σ' αὐτὴν τὴν μελωδίᾳ πού πρέπει
νὰ εἶναι ξένη ἀσφαλῶς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἀπὸ τὴν λέξι αὐτὴ : λ έ ε ι... πού ἐπαναλαμβάνεται σέ κάθε
στίχο μαντεύω μᾶλλον ὅτι εἶναι ἀπὸ τὰ εὐθυμα ἐκεῖνα τραγου-
δάκια πού δημιουργοῦνται ἀδόρμητα τὴν ὥρα μιᾶς διασπινεδάσε-
ως οἰκογενειακῆς...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἐγὼ φαντάζομαι ὅτι κάτι τέτοιο πρέπει νὰ συμβαίη. Στόν
τόπο μας καὶ φυσικά καὶ στήν Ἀθήνα, οἱ αὐτοσχέδιοι στιχουρ-
γοὶ δὲν εἶναι λίγοι. Τὰ παλαιὰ ἀθηναϊκὰ δίστιχα σέ ποιόν
τά χρωστᾶμε ; Σέ κανένα φημισμένο ποιητὴ ; "Οχι βέβαια, ἀλ-
λά σέ λαϊκοὺς ἀνωνύμους καὶ ἀγνώστους στιχουργούς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὅπως τό περίφημο δίστιχο πού λέγαμε κάποτε γιὰ τὴν συνοικία
τῆς Πλάκας : ~~ἄσπρο ποδάρι~~ "Ἄσπρο ποδάρι πού 'δα ἐγὼ στοῦ
'Αλίνοκου τὴν βρύση - πού θερμασία μ' ἔπιασε ὅσο πού νὰ γεμί-
σῃ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ἕλλο ἓνα δίστιχο : Στοῦ 'Αλίκοκου τή γειτονιά καί
στήν πλατειά τήν ροῦγα - ἐφάνηκεν ἡ πέρδικα μέ τήν χρυση
φτεροῦγα

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἴρεις ὅμως τί παρατηρῶ ἀγαπητέ μου Δημήτρη ; "Οτι ἐνῶ αὐτά τά
δύο λαϊκά δίστιχα θεωροῦνται πλακιώτικα, δέξ ἀναφέρουν καθό-
λου τήν λέξι : Πλάκα, μά σημειώνουν γιά τοπωνύμιο τήν λέξι :
'Αλίκοκο. Στοῦ 'Αλίκοκου τήν γειτονιά, στοῦ 'Αλίκοκου τήν βρύ-
ση... Τί συμβαίνει ἔραγε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Συμβαίνει ὅτι ἡ συνοικία τῆς Πλάκας, ἡ σημερινή συνοικία τῆς
Πλάκας λεγότανε ἄποτε : 'Αλίκοκο, συνοικία τοῦ 'Αλίκοκου
καί μάλιστα, ὅχι συνοικία γιατί αὐτή ἡ λέξις δέν ἦτανε τότε
γνωστή, ἀλλά πλάτωμα. Πλάτωμα τοῦ 'Αλίκοκου, πλάτωμα τοῦ
Ψυρρή, πλάτωμα τοῦ Τάτση.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί ὅμως π λ ἄ τ ω μ α ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτό εὐκολα τό συμπεραίνομε. Ὅλη ἡ περιοχὴ τῆς 'Αθήνας,
ἦτανε ἓνα ἔδαφος ἀκανόνιστο. Λόφοι, λοφίσκοι, χαράδρες καί
τίποτε ἕλλο. Ἦτανε λοιπόν πολύ φυσικό, νά κτίζουν τά σπιτά-
κια τους οἱ κάτοικοι, ὅπου ὑπῆρχε πᾶσαφος ἴσιο, ὅπου ὑπῆρχε
ἓνα π λ ἄ τ ω μ α. Κάποιος παλαιός ἐκεῖ κάτοικος, πού ἐλέ-
γετο 'Αλίκοκος εἶχε κτήματα σ'αὐτό τό μέρος καί ἀπό τό ὄνο-
μά του εἶχε ὀνομασθεῖ ἡ περιοχὴ : Πλάτωμα τοῦ 'Αλίκοκου.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τώρα μοῦ γεννᾶται μιά εὐλογη ἀπορία : Αὐτός ὁ παλαιότατος
'Αλίκοκος πού εἶχε ἴσως ἐκεῖ κτήματα, ἦτανε ντόπιος, ἑλλη-
νας, ἀθηναῖος ; Τό ὄνομά του δέν μοῦ φαίνεται γιά ἑλληνικό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σ'αὐτό ἔχεις δίκαιο καί σοῦ ἀπαντῶ, ὅτι πολλοί ξένοι περιη-
γηταί, ἀπό τά χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, σημειώνουν ὅτι σ'αὐ-
τήν τήν περιοχὴ, ἦρθαν καί ἔκτισαν σπίτια, σπιτάκια δηλαδή,
ἀλβανόφωνοι χωρικοί ἀπό τά Μεσόγεια. Δέν ἀποκλείεται λοιπόν
νά ἦτανε ἀρβανίτης αὐτός, ὁ 'Αλῆς ὁ Κόκας καί λεγότανε
'Α λ ἱ κ ο κ α ς ἢ 'Α λ ἱ κ ο κ ο ς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ας τό παραδεχθοῦμε, ἔλλείπει ἄλλης ἐξηγήσεως. "Ομως γιὰ τό 'Αλίκοιο, ἢ τό πλάτωμα τοῦ 'Αλίκοιου, ἔγινε συνοικία Πλάκας καί μάλιστα σκέτα : Π λ ά κ α ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εδῶ Γιάγκο μου ἀγαπητέ, θά δώσωμε τόν λόγο στόν παλαιό ἀθηναιογράφο καί σοφώτατο μελετητή τῆς 'Αθήνας, τόν μακαρίτη τόν Καμπούρογλου, ὁ ὅποιος γράφει... διάβασε ἐσύ νά δῆξ τί γράφει :

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Διαβάξει) 'Αλλά διατί Πλάκα ; Εἰς τό σημεῖον, κατά τό ὁποῖον σήμερον, ἡ ὁδός Κυδαθηναίων, συνεχιζομένη πρός τήν ἀνωφέρειαν, τέμνεται διά τῶν ὁδῶν 'Αδριανοῦ καί Τριπόδων, ὑπῆρχε στερεῶς τοποθετημένη ἐπί τοῦ ἐδάφους λευκοτάτη τις καί μεγάλων διαστάσεων π λ ά ξ. 'Ιδούς ἡ ἀνάδοχος τῆς τοποθεσίας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτά γράφει ὁ Δημήτριος Καμπούρογλου, σοφός ἀκαδημαϊκός καί ἀνάματος ιστοριοδίφης, ὥστε δέν ἔχομε λόγους νά μὴν τόν πιστέψωμε. "Ομως ἀρκετά ἀσχοληθήκαμε μέ τήν Πλάκα καί δέν θά ἦτανε ἄσκοπο νά θυμηθοῦμε καί κανένα τραγουδί. Τί γνώμη ἔχεις ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Συμφωνῶ ἀπόλυτα. Καί μάλιστα θ' ἀφήσωμε τήν κλειώ νά τό διαλέξη μόνη της.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μακράν κι' ἄν εἶσαι...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ξέρεις βέβαια ὅτι αὐτό τό τραγουδί, εἶναι ἓνα περίφημο ἰταλικό τραγουδί, ναπολιτάνικο μάλιστα, πού ἔκανε τόν γύρο τοῦ κόσμου. Εἶναι τό περιλάλητο : "Ο σόλε μίο...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτό τό ξέρω βέβαια, ἐκεῖνο ὅμως πού δέν εἶναι γνωστό, εἶναι ὅτι ἡ πρώτη μετάφρασις τῶν στίχων τοῦ τραγουδιοῦ, ἦτανε ἀληθινή μετάφρασις ἢ μάλλον ἀπόπειρα ξεταφράσεως πού ἀπέτυχε παταγωδῶς, γιὰτί ὁ μεταφραστής ἔγραφε "Ω ἥλιέ μου - ὅταν φωτίζεις - τί φῶς σκορπίζεις - εἰς τήν ψυχὴν...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἦτανε πολύ φυσικό ν' ἀποτύχη μιά ἐπί λέξει μετάφρασις : "Ο σόλε μίο - "Ω ἥλιέ μου...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ θέλεις τώρα αγαπητέ μου Γιάγκο, νά φύγωμε από τήν Πλάνα καί νά πάμε πιό πέρα ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ποῦ δηλαδή ; Πολύ μακριά ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φοβᾶσαι μήν κουραστής ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ "Οχι βρέ ἀδελφέ, ἔτσι σέ ρώτησα, ἀπό περιέργεια. Ποῦ πρόκειται νά πάμε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στό θησεῖον.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ "Ἐχομε μιλήσει γιά τό θησεῖον.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὑπάρχουν ὅμως λεπτομέρειες πού δέν τίς ἀναφέραμε καθόλου. Πρῶτα πρῶτα δέν εἶναι ἐξακριβωμένον ὅτι αὐτός ὁ ναός ἦτανε ἀφιερωμένος στόν θησεῖα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καί τότε γιατί τόν ἀπενάλεσαν θησεῖον ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ ἀρχαιολόγοι τόν ἀπενάλεσαν ἔτσι, γιατί στήν μετώπη του εὐρέθησαν γλυπτά πού παριστάνουν τοὺς ἄθλους τοῦ θησεῖως
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Νά λοιπόν μιά ἔνδειξις...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι καί τόσο σοβαρή, γιατί ὑπάρχουν καί ἄλλα γλυπτά πού παριστάνουν τοὺς ἄθλους τοῦ Ἡρακλέους. Λοιπόν μπορεί νά κτίσθηκε αὐτός ὁ νεός πρὸς τιμὴν τοῦ θησεῖως καθώς καί πρὸς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέους. "Ὅπως ὑπάρχει ἡ πιθανότης νά εἶναι νεός πρὸς τιμὴν τοῦ "Αρεως
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ὁ "Αρης τί μπαίνει στή μέση ; Αὐτός ἦτανε θεός τοῦ πολέμου
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς γι' αὐτό. "Ὅταν ἐπὶ Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας αὐτός ὁ ναός ἔγινε χριστιανικὴ ἐκκλησία, ἐτιμᾶτο γιά τήν μνήμη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καί τί σχέσι ἔχει ὁ "Αρης μέ τόν Ἁγιο Γεώργιο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λένε ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ σκεφθήκανε ὅτι ἀφοῦ ὁ "Αρης ἦτανε θεός τοῦ πολέμου θά ἔπρεπε νά συνταυτισθῇ μέ τόν Ἁγιο Γεώργιο πού τιμᾶται σάν στρατηλάτης...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Δέν ἀποκλείεται νά εἶναι καί ἔτσι. Ποῦ φαίνεται λογικὴ αὐτή ἡ βυζαντινὴ ἀποφίσις. Πάντως ἐγὼ ξέρω ὅτι στά πρῶτα χρόνι

της 'Αθήνας, της σύγχρονης 'Αθήνας, επί "Οθωνος τό θησεΐ
 έλέγετο : 'Εκκλησία του "Αη Γιώργη του 'Ακαμάτη. Καί ξέρεις
 γιά ποιόν λόγο : Διότι αυτή ή έκκλησία δέν είχε δικό της παπᾶ
 καί δέν λειτουργούσε κάθε Κυριακή, τακτικά, μά όποτε πήγαινε
 κάποιος παπᾶς, από ἄλλη έκκλησία νά λειτουργήσῃ. "Ετσι λοιπόν
 οί χωρατατζήδες οί ἄθηναῖοι, είχαν έπονομάσει αυτήν τήν έκκλη-
 σία του "Αη Γιώργη του 'Ακαμάτη, του Τεμπέλη δηλαδή.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εδῶ πιά μπερδεύονται περισσότερο τά πράγματα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί μπερδεύονται ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διότι ὁ θησεύς, εἶχε ἕνα γιό που έλέγετο 'Α κ ἄ μ α ς.
 Αὐτός πήγε στήν Τροία καί πολέμησε μαζί μέ τούς ἄλλους ἔλλη-
 νες καί γύρισε στήν 'Αθήνα μαζί μέ τήν γυναῖκα του τήν Λαο-
 δίκη. Ποίος μᾶς βεβαιώνει λοιπόν ὅτι αὐτός ὁ 'Ακάμας δέν
 ἔκτισε ἕνα ναό γιά τόν πατέρα του τόν θησεά καί τό ὄνομά
 του ὁ 'Ακάμας του 'Ακάμαντος, δέν ἔγινε μέ τούς αἰῶνες 'Α -
 κ α μ ἄ τ η ς ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Εχεις δίκαιο. Μπερδεύονται πολύ τά πράγματα μέ τίς ἀρχαιο-
 λογικές ἀμφιβολίες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γι'αὐτό πολύ καλά ἔκανε ὁ ἄθηναῖκός λαός που εἶχε βαφτίσει
 τό θησεῖον, πῶς νομίζεις ; Τριάντα δύο κολῶνες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τριάντα δύο κολῶνες ; Σοβαρά ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σοβαρώτατα, ἀφοῦ ὑπάρχουν καί σχετικά λαϊκά δίστιχα τῆς ἐπο-
 χῆς του "Οθωνος : 'Ελα νά πάμε μάτια μου - στίς τριάντα δύο
 κολῶνες - κι'έν τύχη καί δέν σ'ἀγαπῶ - νά μέ πλακώσουν ὄλες.
 Καί ἄλλο ἕνα δίστιχο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης που τό ἔλεγε κάποιος
 ἐρωτευμένος που περίμενε τήν ἀγαπητηλιά του σ'ἐκεῖνο τό
 μέρος : Τριάντα δύο οἱ κολῶνες σου - Γιώργη μου 'Ακαμάτη -
 κι'ή μαρμαροκολῶνα μου - τριάντα τρεῖς καί νά 'τη...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τώρα νομίζω ὅτι μπερδεύονται περισσότερο τά πράγματα.
 Διότι θυμάμαι καλά ὅτι διάβασα πῶς οἱ κολῶνες του θησεῖου
 εἶναι τριάντα τέσσερις...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τριάντα τέσσερις είναι. Τίς έχουν μετρήσει πολλοί, μ' δλοπού άρκετοί ξένοι και δικοί μας περιηγηταί, τίς αναβάζουν σέ τριάντα Ξη...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τριάντα Ξη ; Ποσ τίς βρήκανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο θεός κι' ή ψυχή τους τό ξέρει. 'Ο 'Ιγνάτιος, επίσκοπος Ναζιανζοσ γράφει στό Περιηγητικόν του : 'Επεσιέφθην και τό θησεΐον, τριάκοντα Ξη γύρωθεν κλονας Ξχον... Μά κι' ένας άλλος περιηγητής, ό άρχιμανδρίτης Διονύσιος Πύρρος ό Θεσσαλός γράφει : Εΐδομεν και τόν ναόν του θησεΐως, σΐον, Ξχοντα στήλας τριάκοντα Ξη !...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Λοικόν άς άφήσωμε τίς άμφιβολίες για τίς κολώνες του θησεΐου κι' άς θυμηθοσμε τίς άμφιβολίες του έρωτευμένου που δέν ήξερε ποιάν νά διαλέξη : Τήν Κική ή τήν Κοιώ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θα μäs θυμίση τό σχετικό τραγουδι ή φίλη μας ή Κλειώ.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μά θαρρώ πως θα τά μπλέξω
μέ τήν Κική, μέ τήν Κοιώ ποιάν νά
διαλέξω...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ομως μιά και μιλάμε για τό θησεΐον, δέν πρέπει νά παραλείψωμε μιά περίφημη λαϊκή γιορτή που γινότανε ένεϊ στα παλαιά χρόνια τήν Τρίτη του Πάσχα, τά περίφημα Ρ ο υ σ ά λ ι α
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τά Ξχω ξανακούσει αυτά τά Ρουσαλία και ποτέ δέν μπόρεσα νά εξακριβώσω τί ακριβώς ήτανε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η Τρίτη μέρα του Πάσχα πέφτει κατά κανόνα σχεδόν 'Απρίλιο. Τά Ρουσαλία λοιπόν ήτανε έορτή λουλουδιών, κάτι σαν τήν Πρωτομαγιά. Φαντάζομαι ότι αυτός ό πανηγυρισμός θα ήτανε κατάλοιπο Βυζαντινής έποχής από καμμιά σχετική έορτή που θα λεγότανε Ρ ο ζ ά ρ ι α, από τό λατινικό ρ ό ζ α που σημαίνει τριαντάφυλλο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ομως σιγά σιγά κηπαργήθηκε αυτή ή έορτή γιατί τήν Ξφαγε ή Πρωτομαγιά που είναι κοντά.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως άτόνησε και καταργήθηκε τό περίφημο 'Αλογοπάζαρο πού γινότανε κάθε Δευτέρα πρωΐ στό Θησεΐον.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γινότανε άλογοπάζαρο στην πλατεΐα του Θησεΐου ; Αυτό πρώτη φορά τό άκούω.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ονομαστό άλογοπάζαρο πού έγώ τό θυμάμαι καλά γιατί γινότανε ακόμη πενήντα έξήντα χρόνια πριν. Φυσικά έσβησε και αυτό από την διάδοσι του αυτοκινήτου.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι τί θα γινότανε από άλογομάζωμα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τριακόσια, τετρακόσια, πεντακόσια άλογα για πούλημα έφερναν οι χωριοί από τά Μεσόγεια, όσοι ανατρέφανε άλογα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και πελάτες θα ήτανε άσφαλώς οι άμαξάδες της 'Αθήνας, οι καραγωγείς, οι άραμπατζήδες δηλαδή...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιός στό εΐπε ; Μόνο αυτοί ; Μαζί με τους άμαξάδες έβλεπε και κορμούς άθηναίους καθώς και περίκομφες άθηναΐες της άριστοκρατίας πού θέλανε ν' άγοράσουν άλογο για την ίππασία τους. Σκέφου ότι υπήρχαν τρεις ίππευτικές σχολές στην 'Αθήνα και στην Κηφισιά, γινόντουσαν τακτικώτατα ίππικοί άγώνες κυριών και δεσποινίδων.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Έχεις δίκαιο. Εέχασα ότι και μέσα στην 'Αθήνα ακόμη, στην σημερινή στάσι Λεβίδη της όδοϋ 'Αγίου Μελετίου, υπήρχε ένα έξοχικόν κέντρον πού διεφήμιζε : 'Υπάρχουν θέσεις ειδικαί διά τά άλογα των κυριών κυριών πελατών.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τά προβλήματα για τό παρϊάρισμα υπήρχαν πάντα στην 'Αθήνα. Σήμερα δεν ξέρει ποϋ ν' αφήση κανείς τό αυτοκίνητό του . Τότε έξήντα έβδομηντα χρόνια πριν ήτανε πρόβλημα ποϋ θ' άφηνε ή μοφή άθηναΐα άμαξόνα τό άλογό της.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Παντοϋ τά πάντα Δημήτρη μου και σ' όλες τις έποχές. Και ό έρωτευμένος, όταν απογοητευότανε τραγουδοϋσε μετανοημένος :
Γιατί νά σε γνωρίσω...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Γιατί νά σε γνωρίσω...